

SÁMI SOGA LÁVLLA | SÁMEMÁTTO LÁVLA | SÁME VIERREGA LÄVVLUDIS | SÄÄMI
SUUVÄ LAAVLÄ | SÁMIEMÁDDUON LÁVLLUOME | SÄÄ'M SOGG LAAUL | SAAMEN
SUVUN LAULU | SAMI PEOPLE'S SONG | SAEMIEJ LAAVLOME | SAMEFOLKETS
SANG | SAEMIEJ LAAVLOME | SAAMEN SUVUN LAULU | SAMEFOLKETS SANG
COAME ШУРЬМУСЦЕ ЈаВВЈ | SÁMI SOGA LÁVLLA | SÁMEMÁTTO LÁVLA | SÁME

S Á M I
S Ö G G
L Á V L L A

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Sámediggi
Sámedigge Sámediggie Saemiedigkie Sametinget

SÁMIRÁÐÐI
SAAMELAISNEUVOSTO
SAMERÁDET
COJ03 CAAMOB
SAAMI COUNCIL

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĞĞ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

VIERREGA LÄVVLUDIS | SÄÄMI SUUVÄ LAAVLÄ | SÁMIEMÁDDUON LÁVLLUOME |
SÄÄ'M SOGG LAAUL | SAAMEN SUVUN LAULU | SAMI PEOPLE'S SONG | SAEM
IEJ LAAVLOME | SAMEFOLKETS SANG | SAEMIEJ LAAVLOME | SAAMEN SU
VUN LAULU | SAMEFOLKETS SANG | COAME ШУРЬМУСЦЕ ЈаВВЈ | SÁMI SO
GA LÁVLLA | SÁMEMÁTTO LÁVLA | SÁME VIERREGA LÄVVLUDIS | SÄÄMI SUUVÄ

Sisdoallu

SÁMI SOGA LÁVLLA	6
SÁMEMÁTTO LÁVLA	7
SÁME VIERREGA LÄVVLUDIS	8
SAEMIEJ LAAVLOME	9
SAEMIEJ LAAVLOME	10
SÁMIENMÁDDUON LÁVLLUOME	11
SÄÄMI SUUVÂ LAAVLÂ	12
SÄÄ`M SOGG LAAUL	13
SAMEFOLKETS SÅNG	14
SAMEFOLKETS SANG	15
SAAMEN SUVUN LAULU	16
Соаме шурьмуссе лăввл	17
Саамский гимн	18
SAMI PEOPLE'S SONG	19

Sámi Albmotluohti

SÁMIEATNAN DUODDARIID	20
SÁMEEDNAM DUODDARIJT	20
SÁMIEIÄDNAME GUÖVDDIELE	21
SAEMIEN EATNEMEN GUEVTELH	21
SÄÄMIEENNÂM TUODDÂRIJD	22
SÄÄ`MJÄNNAM TUÖDDRID	22
SÄ`ME JIE`MMNJE TUUNDREJET	23

Diehtu - Informasjon - Information	24-28
------------------------------------	-------

TITEL: SÁMI SOGA LÁVLLA JA SÁMIEATNAN DUODDARIID

Skriftens innehåll har fastställts av Kommittén för samiska nationalsymboler
(Sametingen i Norge, Sverige, Finland samt Samerådet)

2023-02-01

Första utgåvan

Formgivare: Linjalen i Storuman 2023

ISBN-nummer: 978-91-987736-3-7

Sámi soga lávlla

F C Dm B C7
 5 F C F C A Dm7 C F C
 9 F C F B C7
 13 F C7 B F

Teaksta/tekst: Isak Saba - Šuoknja/melodi: Arne Sørlie

- 1 Guhkkin davvin Dávvggáid vuolde
sabmá suolggai Sámieanan.
Duottar leabbá duoddar duohkin,
jávri seabbá jávrrii lahka.
Čohkat čilggin, čorut čearuin
allanaddet almmi vuostái.
Šávvet jogat, šuvvet vuovddit,
cáhket ceakko stállenjárggat
máraideaddji mearaide.
- 2 Dálvit dáppe buolašbiekkat,
muohtaborggat meariheamit.
Sámisohka sieluin mielain
eahccá datte eatnamiiddis:
Mátkálažžii mánuheabit,
giđdodeaddji guovssahasat, -
ruoškkas, ruovggas rođuin gullo,
juhca jávrriin, jalgadasain,
geresskálla máđiid miel.
- 3 Ja go geassibeaviváš gollut
mehciid, mearaid, mearragáttiid,
golli siste guollebivdit
suilot mearain, suilot jávrriin.
Gollin čuvget cáhcelottit,
silban šovvot sámieanut,
šelgot čuoimmit, šledgot áirrut,
luitet olbmát lávllodemiin
geavgnjaid, guoikkaid, goatniliid.

- 4 Sámieatnan sohka goddi –
dat la gjerdan doddjokeahhtá
goddi čuđiid, garrogávppiid,
viehkes vearre-vearvolddiid.
Dearvva dutnje, sitkes sohka!
Dearvva dutnje, ráfi ruohtas!
Eai leat doarut dorrojuvvon,
eai leat vieljain varat vardán
sámi siivo soga sis.
- 5 Máttarádját mis leat dovle
vuoitán vearredahkkiid badjel.
Vuostálastot, vieljat, miige
sitkatvuodain soardiideamet!
Beavivi bártneid nana nálli!
Eai du vuoitte vašálaččat,
jos fal gáhttet gollegielat,
muittát máttarmáttuid sáni:
Sámieatnan sámiide!

TEAKSTA: ISAK SABA

Sámemátto lávla

- 1 Allen sjuhtjunisáj vuolen dáppen ráfes Sámeednam Duottarduogen duottar vuojnnu Jávre sledju lahkakallokko Tjáhká allen, bäre tjäron allánaddi alme vuossti Jágå skávvi, vuome sjávvi Tsáhki tsákko stállenjarga máraddidje merajda
- 2 Dálven dáppe ruosstebiekká, muohta bárgát mieredagi Sámevierrek sielujn mielajin ähttsá gájt val ednamijdes Vájdiddje mánnodihpen libjudiddje guovsagisá ruoskasj, ruovgas rádojn gullu juhtsa jávriijn, jalggadisájn gieris skuolkat manádijn

- 3 Ja gá giessebájvasj gállí mehtsijt, merajt, merragáttijt gälle sinna guollebivdde suvdos merajin, suvdos jávriijn gállen tjuovggi tjáhtjelátte silbba guojtti sámeäno sledju stákko, sledju ájro luojtti älmhá lávludalle bárssjo guojkajt ákkijda
- 4 Sámeednam, máttoguodde, dat la gierddam doaddjudagi gádde tjudijt, rievvudagájt sluogas vierrevárválddijt Rámmpo dunji, sávres máddo Rámmpo dunji, ráfes ruohtsas Álla doaro doaroduvvam, älla vieljaj vará varddám sáme sijvos mátto sin
- 5 Máttarádjá sij li dálen vuojtám vierredahkkij badjel Vuosstálasstap, vielja, mij aj sávrrudagájn vuoleddijáj Biejvemánáj gierddis máddo duv e vuojte vasjulattja jus val várri gállegielat Mujttit máttarmáttoj bágojt Sámeednam sámijda!

JÁRGGÁLIDDJE: SIGGA TUOLJA-SANDSTRÖM

Sáme vierrega lävvludis

- 1 Allen nuarrtan Sarvá vuolen ihtá suojmat Sámij iednam. Guávvdel duogen guávvdel vujdnu, jávvre dullvi jávre lahka. Tjáhká gáron, tjáhtá vuomen bajedimen alme vuásste. Sjavváj jágå, sjuvvaj vuome, tsáhki práda stállenjarga davás sievvaj skávvámin.
- 2 Dállveájgen ballásbieggajin, muohtabárgá mieredahtá. Sámevierrek selujn, mielajin ähttsá lijjká iednamijdes: Vándardájje mánnodieben, guoksagasa bulli almen, ruoskast, ruovgast rádojn gullu, juhtsa jávriijn, jalga rájest, gárrisjuhtsa gejnuij mit.
- 3 Ja gu giessebájje gullij mehtsijt, sievajt, sievvagáddijt, gälle sinne guollebivdár manná sievan, manná jávriijn. Gállen tjuovvi tjáhtseládde, sillban sjuvvi sámeieno, gilldi stággo, gilldi ájro, minni álbmá lávlodimen guojkajt, fuorsajt, uggij mit.

- 4 Sámij iednam' máddoguádde dat lá gárrdam dujjudaga gáddejtjudijt, rievvárduvdajt sluogas, fálskes skáhttesundijt. Guddne dunji, sávres máddo! Guddne dunji, ráfe ruohtas! Iele dáro dároduvvum, iele vieljaj vara varrdám sámij jávodis máddo sin.
- 5 Máddarájjámá lá dálen viddnim ássjáladtjaj bajjel. Vuasstálasstap, vielja, mij gie sávvrudagájn vuoleddijáj! Biejve bárdnij sávres máddo! Dán i gássák dáhpput verri jus bár várri gállegielat, mujtá máddarmáddoj bágojt: Sámij iednam sámijda!

JÁRGGÁLIDDJE: OLVE UTNI

Saemiej laavlome

- 1 Noerhtenaestiej gijken nueliem soejmi Saemielaante jæjhta. Vaerieh vaeriej duekieh vâájnoeh, jaevrieh jaevrieh dubpielisnie. Elmien vööste vaartoeh, aesieh lokngesieh jih vitnededtieh. Johkh jih skâakh jis bursieh, sjuvvieh, kraevies praare baektienjuanah saelhtietjaetsiem dâastoehdieh.
- 2 Garre daelvien biegeke, baajkoe, værtoe, væhtjedh, vesties hovme. Saemien sælien gætiedajveh darhke saemien vaajmoen lihke. Fealadæjjah baalkah tjuevkieh, aske, goeksegh, naestieh gijkieh. Strâmhpoej sisnie govloe râavka, johke sjävva, baaroh bursieh, gierehtsh daelvie-baalkine.
- 3 Gosse giesiebiejje guaka, vaerieh, vaartoeh, saelhtiegedtieh. Göölijh gullieklienjedahken soejmi saelhtieh, sovvenh suvkieh. Tjaebpies tjaetsieledtieh klienjeh, johkh goh silpejeanoeh vâájnoeh. Staahkoeh vâájnoeh, aajroeh gijkieh. Almetjh laavloen vuelkieh sovken, garseraejkiem, sovvenh, johkh.
- 4 Saemielaanten sæliej maadtoe jijnjem ååjseme dam guhkien. Tjuvrieh, vesties gærroedæjjah, faelskies skaehdie-kriebpesæjjah. Aavodh,- nænnoes saemien sælie! Aavodh,- raeffien roehtsen dälle! Idtjin saemieh gæssie dâaroeh ij Leah gæssie saemiej luvnie viellen virre varteme.
- 5 Maadtoen vieksiesvoeten gaavhtan vesties vuekie tjoeri tijtedh. Mijjeh dovne vuastalibie, dejtie gieh edtjeh mijjem dibleddh. Biejjen baerniej vieksies maadtoe! Ih galkh gæssie ååjsehtalledh, gosse gielem buektehth geehtedh, aahkaj aajaj baakoeh mujhtedh: Saemien dajveh saemide!

JARKOESTÆJJA: ANNA JACOBSEN

*Anna Jacobsens översättning används av Sametinget i Norge och i delar av det sydsamiska området på norsk sida. Ella Holm Bullis översättning används av Sametinget i Sverige och i delar av det sydsamiska området på svensk sida.

Saemiej laavlome

- 1 Nuelesne dan elmien jissien vâájnes saemiej eatneme lea. Vaeriej duekesne guetelh vaajjah, vâaroen tjelke jaevrieh vâájnoeh. Dalvesh, vaerieh, vaartoeh, vuemieh alnadahk elmeden vööste. Johkh vijtjeldieh vuetjeh sjuvvieh. Vaartoeh-gæjsieh, njiemehtje-spaenjeh tjáadtjoeh vööste mearoem.
- 2 Daelvege goss' vaehtjadahke tjuatsa, elmie, gáaltoeminie. Læjhkan saemien-boelve eahtsa jijtse barkoeh, åroeh-sijjeh. Fealadæjjam aske tjuavka, goeksegh buelieh, naestieh gijkieh. Bovtsen kraaje sermiej sisnie, jaevrieh vaegkieh govloeh sjuvvieh, gierehtsh ráantjoeh daelvege.
- 3 Giesege goss' biejjie guaka vaerieh vuetjeh jaevrieh klienjeh. Mearoeh jaavretjh, baaroh guedtieh, klienjesne dah göölijh vâájnoeh. Tjaetsien-ledtieh dah aaj klienjeh, johkh goh silph dah vâájnoeh gelkieh. Aajroeh klijkieh aajroeh klienjeh, almetjh aavoen almetjh juejkieh stoerre jeanoem vâålese.
- 4 Saemien eatneme jih saemieh eah Leah annje jaavoelamme. Fåjjoeh tjuvrieh åsiesæjjah faelskies skaehdie-åvhtah. Vyörtogs veaksehks saemien boelve! Vyörtogs raffies saemien boelve! Ij naan dâara saemiej gaskem, ij naan virre galkasovveme. Raeffie saemien boelvesne.
- 5 Dovletje lea mijjen maadtoe miedtiejidie baajhtestamme. Mijjeh aaj, viellh vuastalibie vueliedæjjah tjimkes-laakan! Biejjen baerniej veaksehks maadtoe! Eah edtjeh datnem fæjjoeh nåhkehtidh, jis geehtsh jijtjedh gullie-gielem, måjhtah maadtoen bihkedassem: Saemien eatneme saemide!

JARKOESTÆJJA: ELLA HOLM BULL

Sámienmádduon lávlluome

- 1 Meálggadisne Nuarttanástien vuoliesne leá Sámien lándda vijdiēs vuemij, várduos värj, jilliene huv tsiägguo gájsieh. Jávríeh gijggh áj mehtsij sissnie, juhkkagársah gürtjijgüjme. Giessiek láhvuos beägga buvssa, tjaktjak garra vijrruo márrá miäran prádiēs baktijde.
- 2 Dálviek dásnie bájguoibiäggah, gühkkiev garra guolduonájbmuo. Sámien vierriege güjt intán gieries iädnamuvse eähttsá. Mannijde áj mánnuodiehpie, sijnájaldiejjie elmij guoksagh, ruhttuon ruosjkas, kriävvan krájja jávríeh jühtsh áj värj vuösstie, dálviek skuolla gierietsij.
- 3 Gássie giessiek gülliebeájvvie tjuavggá tjeälgga tjátsij nelle, guellijeh áj güllien sissnie suajbma suvvanijde süvkkeh. Vujdnijeäh áj tjáhtsieláddieh veájkaminne jávrj jargjuv. Vadnasijne álbmáh iänuon garra guojkuv juajggaminne luejtteh lüvllieluoktijde.
- 4 Sámieéndan máddarmádduo girruov giárdij, skyölmadahkkuv, tjergges tjuvdij láđdamijde, sluögies skáhttieválddiejijde. Buorajk, sávries syöbradahkka, sámien bárdnij siädduos bualvva. Güdniev düdnje ráhvien ruohtas! Sádnán, eäh leäh gássiek güssniek veljij varrah varddáme.
- 5 Dálliene lin máddarájáh bahhádahkkij vidnárine. Tjuodtjuobe áj mijjah,viäljah, vuöliediejij fámuoj vuösstie. Biejvienbárdnij vieksies mádduo, ájsuoh dádna vissjuoladtjuv, jüs gájs gáhtth duv gülliegiäluv. Müjtieh máddarmádduov báguov: Sámien iädnamh sámijde!

JÄRGGALIEJIE:
OLAVI KORHONEN, HENRIK BARRUK

Säämi suuvâ laavlâ

- 1 Taabbin tavveen Tävgái vyelni mist lii stuorrâ Säämieennâm. Tuodâr liäbbáá tuoddâr tyehin, jávri šiärráá jäävri alda. Čoheh čielgijn, čoroh čuumâin alanedeh alme vuástá. Šäävvi juuvah, šuveh vyevdih, cäähih čiägu stálinjaargah meendu muávroo meerá siis.
- 2 Tälviv täabbin puolášpiegah, muotâpuurgah merettemeh. Säämi suuhâ siäloin mieláin iäccá kuittäg enámijdis. Mádháliist láá mánutteveh, kiđordeijee kuovsákkásah, ruoškás, ruovgás roodoin kulloo, juucá jaavriijn, jolgádásáin, kerrisskaalâ maadij miel.
- 3 Já ko kesipiäiváš pástá meecijn, meeráin, meráridoin, kole siste kuálásteijeeh suiloh meeráin, suiloh jaavriijn. Kollen čyevih cäcilodeh, silbân kolgeh Säämi juuvah, šiälguh cyeimih, šaleh ááiruh, lyeštih almaah lávlustálân kiäváid, kuoškáid, kuánilijđ.
- 4 Säämieennâm suhâkodde tot lii killám toijuuhánnáá koddee čuudijđ, karoakaavpijđ, viehis veriviäru vâldeid. Tiervâ tunjin, sidhes suuhâ! Tiervâ tunjin, ráávhu ruotás! Tust láá suáđih sodáhánnáá, viiljâin vorrá vardehánnáá. Sijvo suuhâ sâmmiláš!
- 5 Madarâijihel láá toive vuáittâm verrušejee vievâid. Vuástálistup viiljah mij-uv sidhesvuodáin suárdlâsáid. Peeivi parnij noonâ náäli, iä tuu vyeiti vajaliihkin, jis tun toolah kollekielâđ, muštáh maddârijdâđ sääni: Säämieennâm sâmmiláid!

JURGÂLUS: MATTI MOROTTAJA

UB
ME
JEN

ANA
RÂŠ

Sää'm soogg laaul

- 1 Ku'kčen tä'vven Juu'se vue'lnn,
Sää'm čiökk, Sää'mjännam.
Tuöddár kuásttai tuöddár tue'kčen,
jääu'r špelkka jääu'r vealgga.
Ceägg tuöddár čokk laagg,
päjnjá'dde áâ'lm vuástta.
Šuálee joogg, šuuvee vää'r,
ceägg njaarg ru'vddrâá'dd
čákká'tte šuármm-miâr vuástta.
- 2 Váččai tääi'b lie tä'lvvfiölli,
piögg da porgg lie meä'rte'mes.
Sää'm sokk siölin miölin,
tön diött väimstes ráá'kkast jánnmes.
Joo'djid, máatklaid máan čuávat,
tä'vven pue'lle kuusközz áâ'lmest.
Ruáčkás, ruövggás ráá'dain kollai,
groom teáudd jáäu'rid, jie'gǵid.
Ke'rres kuálkkan tä'lvvkeäin mie'ldd.
- 3 Na go kie'ss peeivaž kállad,
mie'ccid, miárid, jáu'rr-reeddaid,
ká'lkimaldözzâst kue'llšii'li
so'kke miárin, so'kke jáäu'rin.
Ká'llen čue'vve čää'ccláádda,
silbbân čue'vve Sää'm veerd,
čuálmma čuálmáin, leäggat äáirain,
so'kke, lue'stte áumma lááulee'l
kuöškid, keáunšid, sávvind.
- 4 Sää'mjännam sokk-ká'dd
tät lij kíörddám ko'ddji reeisaid,
ko'ddi čuu'did, kárkaapud,
smuut veäreld piid vaaldjid.
Tiörv Tu'nne, si'tkkes sokk
tiörv, ráá'kkes rááuh maadd!
Jeä'la tuáraid tuárrvuáttam,
jeä'la viilljeez vöör vâárdtama
saa'mi siivás soogg se'st.
- 5 Maaddárää'jj mee'st lie tuu'l
vuáttam veäreld tuejjei pä'jjel.
Vuásttlá'sttep viillj, mij še,
sitkkádvuödin suárdjee'jeem!
Sokk ráá'ves Pei'vvpäárnai
ij tuu vuei't vâjjlážžat
jös veäl mááttak ká'lkkiölad,
mooštak maaddármaddji saa'nid:
Sää'mjännam saa'mi lij!

JÁÁRGLÖ'TTI: SÄÄMAS SINIKKA SEMENOJA
DA ANNI FEODOROFF

Samefolkets sång

- 1 Nordvart nedom Karlavagnen
ser du Samelandet skymta:
Fjäll bak fjäll i fjärran blåna,
sjöar sträcka sig vid sjöar,
bergens branter, fjällens toppar
höja sig mot själva himlen,
bäckar brusa, skogar susa,
tvärbrant stupa stålgrå uddar
strävande mot stormigt hav.
- 2 Frosten härjar här om vintern,
yrsnön vråks av vilda vindar,
ändock älskar sameätten
denna jord av allt sitt hjärta:
Månens ljus en färdman fågnar,
flygga norrskensflammar fladdrar,
klövknäpp, rengrymt hörs bland snären,
ut på insjön, över slätten,
slamrar släden vagnar fram.
- 3 Och när sommarns
sol förgyller skogen,
havet, havets stränder, guldomglänsta
fiskefartyg vaggas utav vågor,
gullhamn får var vattenfågel,
strömmarna som silver glittra,
åror blänka, stakar blixtra,
under sång ses männen styra
utför eda, fors och fall.
- 4 Lapplands släkte, sameätten,
obräckt har sen mäktat utstå
mördartjurer, slemma köpmän,
sluga skattekrävarskaror.
Hell, var hälsat, sega släkte!
Hell dig fridens rot och fäste!
Krigisk fejd har aldrig flammat,
aldrig spilldes brödrablotet
ibland Lapplands lugna ätt.
- 5 Våra fäder övervunno
vränga våldsmän fordomtima,
bröder låt oss likaledes
strida segt emot förtrycket!
Solens söner starka släkte!
Dig kan ingen ovän kuva,
blott ditt väna språk du vårdar,
minnes forntidsfädrens maning:
Sameland åt samerna!

Samefolkets sang

- 1 Langt mot nord under Karlsvognen sakte stiger Samelandet: Vidde seg bak vidde strekker, sjø ved sjø hvor øyet rekker. Lier, åser, snaue rabber hever seg mot himmelbrynet. Elver bruser, skoger suser, stålgrå, steile fjell-nes skyter mot det ville hav seg ut.
- 2 Vintertid med storm og kulde, snefolk uten mål og måte. Sameslekten dog av hjertet henger med sitt hjem og yrke. For en vandrer månen skinner, nordlys flimrer, stjerner tindrer. Reingrynt høres mellom krattet, sus og brus fra sjø og slette, pulkestøy langs vintervei.
- 3 Og når sommersolen gyller fjell og skoger, hav og strender, fiskere i gullglans gynger, gynger stilt på hav og innsjø. Gyllent glinser svømmefugler og som sølv de store elver. Staker glimter, årer glitrer, Folket under sang det farer gjennom stiller, stryk og foss.
- 4 Samelandets ætt og stamme utholdt har og tålt så mange herjingstokter, bannskaps-handler, frekke falske skattefuter. Hill deg, seige samestamme! Hill deg, fredens rot og flamme! Aldri er der kamper kjempet, aldri broder-blod har runnet i den stille sameslekt.
- 5 Våre fedre før har seiret over dem som urett øvet. La oss også motstå, brødre, dem som vil oss underkue! Solens sønners seige avkom! Aldri skal du overvinnes om ditt gyldne språk du vokter, husker dine fedres tale: Sameland for samene!

OVERSETTER: JACOB BØRRETZEN

Saamen suvun laulu

- 1 Kaukaa alta seitsentähden Lapin kulma kuumottavi aava Turjan tunturisto järvi järven tuolla puolen, valtahiset harjat, huiput kohoo kohti ilman kantta, joet joikaa, korvet kaikaa, niemet pystyt, rautarinnat, työntyy tyrskymerta päin.
- 2 Tuimat tääl' on talven viimat, tuulet, tuiskut määrättömät, Saamen suku sieluin, mielin silti rakastavi maitaan; kulkijalle kuudan hohtaa, roihuavat pohjanpalot, poro pärskyy koivikossa, melu täyttää järvet, jängät pulkankolke talvitiet.
- 3 Taas kun kesäpäivän kehrä kultaa metsät, meret, rannat, kalamiehet meren, järven kultakimalteessa keinuu, kultasotkat soutaa, soiluu hopeoina Lapin virrat, välkkyy airo, vilkkuu sauvoain, miehet laskee lauleskellen kosket, könkää, suvannot.
- 4 Sortumatta Saamen heimo kestänyt on vainolaisten tapporetket, kirokaupat, viekkaat väärän veron viejät. Terve, sitkeä sa heimo, Terve, rakas rauhan juuri, veljesriidan raastamaton, veljesveren vuotamaton Saamen heimo hiljainen!
- 5 Saivat esi-isät ammoin voiton väärintekijöistä. Veljet, mekin torjukaamme sitkeästi sortajamme! Suku vankka Päivän poikain, ei sua voita vainolainen, kultakieltäs jos vain vaalit, taattojen jos neuvot muistat: Saamien on Saamen maa!

KÄÄNTÄJÄ: OTTO MANNINEN

Соаме шурьмуссе лӱввл

- 1 Альмэсэт чувесь тоасэтэ вуллень
Кухкенӱ алянт Соаме Ёмьне.
Пӱнкӱ пӱкӱ милльгэ уйтант кугкас,
Кӱллкӱв эвтэс чӱдзэ чӱзэ милльгэ.
Урьгэ вуэйв я ёнас пӱкнедтӱ
Выммьдувма лӱв аলেখ аллма.
Коавкӱв вӱр, я кӱллкӱв кӱшкӱ ёг.
Кыррьгӱв чӱнӱлӱсс ёавьрӱнӱ ӱххтӱ,
Кӱммьтӱсэ нӱммьпӱсэ мӱрӱнӱ вӱл.
- 2 Тӱллва чоавч лӱв шӱрр тавь ёмьнесьт,
Вӱзӱнӱ вӱллкӱсэ коантал ёавьрӱтӱ
Йӱкӱнӱ сӱмь мӱн ӱллмэ тӱлдкӱсэв
Пуадта вӱресэ вӱрне кӱткӱтӱ.
Воафсхӱсс сӱрант тӱллва кыдта,
Пӱдзэ пӱгант куллай лӱввлӱнӱ.
Роатткӱсэв ӱлл пӱкӱ нӱллкӱсэв ёавьрӱнӱ,
Кӱресэ мӱннӱв раст я чӱлл чӱр,
Вӱннса налла налла кӱскӱсэв нӱмпӱ.
- 3 Поашт пӱйив вулкхалл нӱлӱтӱ ёмьне,
Воарӱтӱ, ёавьрӱтӱ, мӱрр ӱлл нӱмпӱтӱ,
Касьт тавь ӱллмэ шыллӱв коалль кӱль.
ӱввт сӱнн дӱнӱтӱтӱ йжесь пӱзнӱмӱнӱ.
Сыллпӱнӱ вуалдк мӱн сӱмь ёмьне.
Рынтӱсӱт бӱйкӱювв, ӱрӱй лушшт чӱдза,
Сугкал тавас, вуаййп нӱмпӱнӱ,
Мугка вузӱсэ и аннта соннӱ
Аллма кӱшкӱ эл лӱвл кыррьгӱв.
- 4 Соаме ёмьне шӱннтад кӱнӱтӱтӱ.
Кӱ эйй тӱнтма кадцӱсэ ёмьнян.
Сӱмь никӱнн эйй тӱнтма коаннӱтӱ,
Вӱллӱе вӱр эйй аннта кӱллкӱ.
Йге сӱммья лӱссесэ вузӱсэ,
Кӱршӱ сӱнн пугк аннта рӱзӱтӱ.
Тӱррв, сӱмь олма, агесэ кӱрршӱй!
Тӱррв мыр шоабшӱй роавас вузӱнӱтӱсэ!
Лывьтӱнӱ чӱрӱсӱт вӱйей агесэ.
- 5 Моанттар ӱй, ӱк йлленӱ, вӱјјтӱнӱ
Пугк шӱрр рӱзӱтӱ ёрркья пӱлесӱт.
Бьдт э мьйе вуаййпӱ вӱльйням,
Пынта яллӱнӱ лӱссӱтӱгӱйм шӱрр.
Сӱммья тоавас, шӱннтгӱта пӱйивӱнӱ,
Ев лӱ рӱз тӱн вӱјјтӱ вуайченӱ,
Кӱлант коалль вуанч пынне эвтӱс,
Моанттар ӱянт соаг вӱльгӱ ёррма:
Соаме вӱпткӱсэ Ёмьне Соаметӱ!

Перевод Roman Yakovlev

Саамский гимн

- 1 Под Медведицей Большою
Предстаёт земля Саами:
Горы здесь сменяют горы,
За озёрами - озёра.
Взгорья, склоны и вершины
Поднимаются до неба.
Звоны рек, леса трепещут,
Выступы уходят мысов
В даль бушующего моря.
- 2 Здесь зимой метель и стужа,
Бури снежные кружатся,
Но саамов род веками
Только эту землю любит.
Нам луна в дороге светит
Вместе с северным сияньем,
Снам берёз олени внемлют,
Надо льдом, над снежным полем -
Свист саней в дороге зимней.
- 3 Летом солнце сыплет злато
В волны, в скалы, на деревья,
Рыбака качает лодка
В золоте озёр и моря.
И серебряные реки
Шест, весло с журчаньем встретят.
Запевают песню люди,
Проплывая сквозь пороги
И спокойной водной гладью.
- 4 Люди родины саамов
Прямодушны и бесстрашны,
Для врагов гроза незваных,
Для пришельцев хитрых, злобных.
Славься, крепкий род саамов!
Славься, трудный путь свободы!
Не бывало здесь сражений,
Не пролилась здесь кровь братьев,
Жил здесь в мире род саамский.
- 5 Наши прадеды веками
Не хотели униженья.
Пусть же, братья, никогда мы
Не узнаем натиск вражий.
Будьте стойки, дети солнца!
Никому не покоряйтесь,
Сохраните речь родную,
Предков помните преданья!
Здесь, для нас - наш край саамский!

Перевод 2006 – Аркадий Кузнецов

СА
МЬ

РУСС
КИЙ

English

Sami People's Song

- 1 Far up North 'neath Ursa Major
Gently rises Samiland.
Mountain upon mountain.
Lake upon lake.
Peaks, ridges and plateaus
Rising up to the skies.
Gurgling rivers, sighing forests.
Iron capes pointing sharp
Out towards the stormy sea.
- 2 Winter time with storm and cold
Fierce blizzards.
Sami kin, with hearts and souls
Their lands do love.
Moonlight for the traveller,
Living Aurora flickering,
Grunt of reindeer heard in groves of birch,
Voices over lakes and open grounds,
Swish of sled on winter road.

- 3 Summer's sun casts golden hues
On forests, seas and shores.
Fishermen in gold, swaying
With the golden seas, golden lakes.
Silver Sami rivers gurgling
'round sparkling poles, shining oars.
Singing, men float down
Rapids, great and small,
And waters calm.
Samiland's people
- 4 With unbending strength
Defeated killing enemies, bad trades,
Sly and evil thieves.
Hail thee, tough Sami kin!
Hail thee, root of freedom!
Never was there battle,
Never brother's blood was spilled
Amongst the peaceful Sami kin.

- 5 Our ancestors long ago
Trouble makers did defeat.
Let us, brothers, also resist
Staunchly our oppressors.
Oh, tough kin of the sun's sons,
Never shall you be subdued
If you heed your golden Sami tongue,
Remember the ancestors' word.
Samiland for Sami!

TRANSLATORS: RAGNAR MÜLLER-WILLE
AND RAUNA KUOKKANEN

SÁMI ÁLBMOTLUOHTI

Sámieatnan duoddariid

Sámieatnan duoddariid,
dáid sámi mánáid ruovttu
galbma geađge guorba guovlu
sámi mánáid ruoktu

Beaivi Áhči gollerisku,
almmi allodagas
coahkká váibmu Eanan eatni,
eallin eatnun šoavvá

Mánu silbbat šelggonasat,
jietnja

meara márra,
guovssahasat
násteboagán,
lottit ráidarasas

vuoi dáid Davvi duovdagiid
dán viiddis almmi ravdda
garra dálkkit juoggadallet
máná vuohtunluđiđ

vuoi dáid fávrus eatnamiid
vuoi jávriid čuovgi čalmmiid
liegga litna eatni salla,
gievvudeaddji gietkka

Biegga buktá Biegga doalvu
duottar dat lea duottar
duoddar duohken duoddar askkis
sámi mánáid dorvu

Sámieatnan duoddariid
dáid sámi mánáid ruovttu
šearrá gearrá šealgáhallá
sámi mánáid ruoktu

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ, 2.3.1996 GIRDDÁN,
SEIVODAN (1999, DAT)

Sámeednam duoddarijt

Sámeednam duoddarijt
dajt sáme mánáj viesojt
galmma gärggás guorba guovlo
sáme mánáj vieso

Biejvve Áhtje gällesálbbá
alme alludagán
svargat tsáhke Ednam iedne
iellem ädnon sjoavvá

Máno silba slejudalli
jiegŋa

mera márra
guovsagisá
násstegetsam
látte ájdarisán

Vuoj dajt Nuortta duobddágit
dán vijdes alme máttar
garra dálkijit juoggadalli
máná vuohttomvuolijit

Vuoj dá fávrus ednama
daj jávrijt tjuovgge tjalme
liegga lidna iedne asske
gievddadiddje gierkav

Biegga buktá Biegga doalvvu
duottar dat la duottar
duottarduogen duottarfármes
sáme mánáj dárvvo

Sámeednam duoddarijt
dajt sáme mánáj viesojt
sjerrat sledju guojtástallá
sáme mánáj vieso

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
VALBORG MANGS MÁRAK, 2022

EN
GL
ISH

Sámieiadname guovddiele

Sámieiadname guovddiele
Daj sámien mánáj viássuo
Galmma garra guarbba dajvva
Sámien mánáj viássuo

Beájvvie, áhtjien gullieheárvva
almien jillagisnie
Iädnamen iednievájmmuo tsábmá
Viássuome jännuone sjávva

Mánuon silbah gijkkatteloh
Jiänŋa
miáran jabmá
Guaksagh buellh
Násstiejüvie
láddieh rájdarassane

Vuoj dah nuartta guahtamelándah
dán vijries almmieráddie
garra gualduob ihkkát juajggá
mánán jjijavuólieb

Vuoj dah tjábbies iädnameh
Jävrij bájttilis tjalmieh
Iednien leägga dijmas asskie
jasskas geárkkuomisnie

Beägga buakttá, beägga válddá
Guovddiele dah leáh guovddiele
Guovddielen duógiene guovddielen askiene
Sámie mánáj dárvvuo

Sámieiadnamen guovddiele
daj sámiemánáj viássuo
Tjeálggasikta gijkká bájtta
sámiemánáj viássuo

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
SARA-HELÉN PERSSON, 2022

Saemien eatnemen guevtelh

Saemien eatnemen guevtelh
saemien maanaj veasoe
galme, garre gearkeske dajveh
saemien maanaj veasoe

Biejjie Aahtjemen gulliesjiele
elmen alnadahkesne
Ietnie, eatnemen vaajmoe jievkehthe
jieleme goh jeanoe sjávva

Asken silph gijkeminie
jienge
mearoen sáake
goeksegh buelieh
Njalleh-naestieh
elmiensuerkie váájnoe

Vaajt -dah noerhti gáatomes dajveh
dan vijries elmiengaedtie
garre daelhkieh joejkededtieh
maadtoen maanavueliem

Vaajt - dah tjaebpies eatnemeh
jaevrieh tjaebpie klienjiedieh
háksoe ietnien faerhmesne
gierhkemisnie gaarkheme

Biegke buakta, biegeke voelkehthe
guevtelh dah leah guevtelh
guevtielidie gaarhtalovveme
saemien maanaj tseagkere

Saemien eatnemen guevtelh
saemien maanaj veasoe
baaroeh klienjeden gihtehtahke
saemien maanaj veasoe

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
SIRI KAPPFJELL PÄIVIÖ, MAJA LISA
KAPPFJELL, ELI KAPPFJELL, 2022

Säämieennâm tuoddârijd

Säämieennâm tuoddârijd
tái säämi párnái páäihie
kolmá keđgi kuorbá kuávlu
säämi párnái páikki

Peivi Eeji kollesoljo
alme aloduvvást
cuákká váimu Eennâm eeni
eellim juuhân šáává

Máánu siilbah šialgunásah
jiená
meerá muávru
kuovsákkásah
tásnipoovij
lodeh raidálasást

vuoi táid Tave palgásijd
taan viijdes alme roobdá
korrá šoonah livduustáleh
párnáá vuáttumliivdijid

vuoi táid mučis enámijd
vuoi jaavrij čyevvee čoolmijd
lieggá linná eeni sollá
kiávutteejee kietkám

Pieggá puáhtá Pieggá tuálvu
tuodár tot lii tuodár
tuodár tyehin tuoddár askeest
säämi párnái torvo

Säämieennâm tuoddârijd
tái säämi párnái páäihie
šiarraht šiiroot šialgáttálmáin
säämi párnái páikki

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
MIKKAL MORÖTTAJA, 2022

Säämjânnam tuoddrid

Sää'mjânnam tuoddrid
tái sää'm páárnai páäi'k
kõumm keädggas rahttvu'vdd
sää'm páárnai pái'k'k

Maaddár Peei'v ká'lpee'rel
ää'lm öll'jõzzást
njoikk čáddmaž maaddár Jânnam
jie'llem jeänn'jen šáäv

Mannu sii'lbe šuávveákkaz
jiõŋŋ
miár kõmm
kuuskõsá'Imm
tääsnažcee'res
láádda tá'snntuá'lest

vuoi táid Tá'vv palggsid
tán veiddsõs áá'lm suápp
kõrr šõõŋ leu'ddstá'lle
päärna nuákkamleeu'did

vuoi táid mooččas jânnmid
vuoi jaau'ri čuõvvi čõõ'lmid
liõgg tee'mes jie'nn á'sk'k
vie'sslõõšši kiõtkám

Piõgg poht Piõgg veekk
tuõddár tõt lij tuõddár
tuõddár tue'k'ken tuõddár áá'skest
sää'm páárnai tuõrv

Sää'mjânnam tuoddrid
tái sää'm páárnai páäi'k
šuõn leá'dg'ge čuõvvânji-i
sää'm páárnai pái'k'k

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
TIINA SANILA-AIKIO DA PAULIINA FEODOROFF 2022

DAVVISÁMEGIELLA

Sámi álbmotbeaivi lea sámiid oktasaš beaivi orožat dál Ruotas, Norggas, Suomas dahje Ruoššas. Beaivi ávvudit iešgudetlágán kulturdoaluiguin iešgudet guovlluin.

Vuosttaš sámi riikkačoahkkinn dollui Troandimis guovvamánu 6 beaivvi 1917. Čoahkkimii bohte čuohtenár sápmelačča sihke Ruotas ja Norggas, ollugat ledje nissonolbmot. Lei vuosttaš geardde sámi historijás go sihke nuortasámit ja oarjásámit Norggas ja Ruotas čoahkkanedje beroškeahhtá riikkarájis, ságastit oktasaš váttisvuodaid. Danne lea guovvamánu 6 beaivi deatalaš symbolabeaivin buot sápmelaččaid várás, beroškeahhtá gude riikkas orrut.

Davviriikkalaš Sámekonferánsa (Sámiráđđi) Áres dohkkehii 1986 ahte Sámi soga lávlla galgá leat sápmelaččaid almmolaš álbmotlávlla. 1906:s čálii mearrásápmelaš Isak Saba (1875-1921) sánniid lávlagii. Son lei oahpaheaddji ja girkočuojaheddji ja lei riegiádan Unjárggas Davvi-Norggas. Isak Saba lei vuosttaš sápmelaš guhte välljejuvvui Norgga Stuoradiggái. Nuohta lea Arne Sorlie ráhkadan.

22:t sámekonferánsas Váhtjeris/ Jiellváris 2022:s Sámeráđđi mearridii nammadit “Sámi-eatnan duoddariid” álbmotluohtái Sámeálbmoga lávllu lassin. Suoma-sámi čálii, musihkkár ja dáiddár Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapääs bijai luodii 70-logus. Luodis eai leat nuohat ja lea vejolaš heivehit daid sierra juoiganárbevieruide Sámis.

JULEVSÁMEGIELLA

Sámij álmukbiejvve jali Sámeálmuga beiejvve guovvamánu 6.b.1 aktisasj gájkka sámijda juska vil sij árru Svierigin, Vuonan Suoman jali Gárjjelin.

Vuostasj sáme riikkatjáhkanibme lij Roandemin guovvamánu 6.b. 1917. Tjáhkanimen lij badjel tjuohte sáme Svierigis ja Vuonas, dassta edna nissuna. Sáme historjân lij vuostasj bálle gá nuortta- ja oarjiesáme Vuonas ja Svierigis tjáhkanin rájádís tjáhkanibmáj ságastalátjit aktisasj tjuolmajt. Danen la guovvamánu 6.b. välljidum ájnas gávastakbiejvven gájkka sámijda, juska vil riikan sij árru.

Nuorttarikkej sámekonferánsa Áren mierredij 1986 at Sámi soga lávlla jali Sámeálmuga lávlla, almulattjat luluj nammaduvvat Sámij rikkalasj-lávlagij. Táksta 1 tjáledum 1906 merrasámes Isak Saba (1875-1921) gut bargaj áhpadiddjen ja girkkotjuoadiddjen ja lij riegiádam nuorttavuona Unjárgan/Nesseby. Isak Saba lij vuostasj sábmegut välljiduváj vuona Stuorradiggáj. Arne Sörlie la musijkav tjállám.

Sámeráde mierredij 22. Sámekonferánsan Váhtjerin/Gallivare 2022 nammadit “Sámi-eatnan duoddariid” rikkalasjuoiggusin Sámij rikkalasjavlaga buohta. Juoigos tjáleduváj suoma-sáme tjálles, tjuoadiddjes ja dájddaris Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapää gut tjálij juoiggusav. Juoiggusin álla nuohta ájnat máhtta hiebaduvvat umasse juoigosdábijda Sámeednamin.

Соаме ёммыне тундрэетъ

Соаме ёммыне тундрэетъ
Тэйе соаме парна куэдъ
Кэ́лльмай кеддъкай поассай пáјјк
Соаме парнае куэдтъ

Аджа Пеййив ли коаллы хёбра
Альмлоагк э́лльвудэ́ст
Нючк куэтка Янна-Ёммыне
Я́лмуши ёгкэнь шурр ёафф

Мáнь сылла вуадкнэмуши
Йиу
Мёрэ яфант
Воафсхэсс алльм
Тоасьтэ пуэгень
Лоаньтэ райта вэрэсьт

Войй тэйт Тавьял тáннтрэетъ
Тэ́нн кóммытэ́сь э́льмэ́ а́ва
Кэ́рас шэ́у пай лыввтсэллэв
Парна вуэдъхэм лывьтэ́тъ

Войй тэйт мөджесь ёммынеетъ
Войй ёавьрэ чүввдэй чильмэтъ
Поаһк ёнь эйвсесь асктэмужа
Роаммшэдтэй кйткэм

Пи́нька пы́нтэв, Пи́нька выгкэв
Тундар тэдт ли тундар
Тундар тугкенъ, тундар аськэсьт
Соаме парнае суйй

Соаме ёммыне тундрэетъ
Тэйе соаме парна куэдъ
Чүввдэнне пейвпоря пыдкхалл
Соаме парнае куэдтъ

NILS ASLAK VALKEAPÄÄ,
ROMAN IAKOVLEV, NINA AFANASSIEVA, 2022

Sá'me jie'mmnje tuundrejjet

Sá'me jie'mmnje tuundrejjet
Tejje sá'me parna kue'd
Kee'llmaj kie'ddkaj pássaj paajjhk
Sá'me parnaje kue'dd

Adža Piejiv lii ká'll hiebra
A'Imlágg eellvudest
Njuččk kuetka Jaanna-Jie'mmnje
Jaallmušš joggen šuurr jáff

Maane sölpa vualhknemušše
Jiij
Miere jaafant
Váfshess a'llm
Toa'ste pue'ge'n
Lán'te raajta vaarest

Vojj tejt Ta'vval taantrejjet
Teenn koo'mmtes e'lme aava
Keeras šeej paj lövvtssellev
Parna vue'dhem lö'vtet

Vojj tejt moodžes jie'mmnjejet
Vojj já'vre čuuvvdej čii'lmet
Páhk jie'n eejv'ses assktemuža
Rámmšeddej kiittkem

Pi'ňka pöhtev, Pi'ňka vöggev
Tuundar tedd lii tuundar
Tuundar tuuggen, tuundar a'skest
Sá'me parnaje suuj

Sá'me jie'mmnje tuundrejjet
Tejje sá'me parna kue'd
Čuuvvdennje piejv'po'ra põlkhall
Sá'me parnaje kue'dd

BIDUMSÁMEN

Sámij nasjuvnlábájjve jala Sámij álbmukbájjve gávvamáno 6:t biejevn lá ikktisatj bájjve gájjka sámijda vajgu jus urru Sverjín, Vuonan, Suoman jala Russin.

Vuostas sáme rijkatjáhkanibme lij Tráanten gávvamáno 6:t biejevn 1917. Tjáhkanibmáj tjáhkánin ienap gu tjuohte sáme Sverjist ja Vuonast, stuorra ásse lin kujna. Dat lij vuostas bálle sáme histárján gu nuarrta- ja árrjelsáme Vuonast ja Sverjist tjáhkánin rájedis gávnadibmáj ságastallat ikktisatj tjuolmajt. Dan dihta válljijín gávvamáno 6:t biejevve ájnas márrkabájjven gájjka sámijda, vajgu man rijkán urru.

1986 mierredij Nuarrtaríjkalatj sámekonferánn-sa Áären Sámeálbmuga lávludasav bihkusin duhkkitid Sámij nasjuvnlávludasán. Tákksta lá tjáledum 1906 sievvasámest Isak Saba (1875-1921) gie bargaj lleradájjen ja girrkotjuoadájjen ja lij riegádam Unjárgan Nuarrtavuonan. Isak Saba lij vuostas sábmie gie válljeduvvuj Vuona Stuorrádiggáj. Melodijav lá Arne Sörлие dahkam.

Sámerárre mierredij 22:e sámekonferánsan Jielleváren 2022 duhkkitid "Sámieatnan duoddariid" álbmukvuollen Sámeálbmuga lávludasa guoran. Vuolle tjáleduvvuj suoma-sáme tjállejst, musijkarist ja konstnierast Nils-Aslak "Áillohas" Valkeapää gie dagaj vuolev 70-lágon. Vuolen álla nuohta ájnat máhtta sjehtaduvvut umas juajjgamdábjda Sámeiednamin.

UBMEJEN SAMIEN

Sámien nasjuvndabeájjvieve jalla Sámienálb-magen beájjvieve guovvamánuon 6. biejevien leá akttasadtje gájjka sámijde Sverjesne, Nürjesne, Suomasne jah Gárjielisne.

Vuosts sámien rijkantjáhkaniebme lij Trántiesne guovvamánuon 6. b. 1917. Tjáhkaniebme lijjen bijjiele tjuohtie sámieh tjáhkánanme Sverjeste jah Nürjeste, daj gaskasne ájaj stuorra ássie nyjssanijste. Dáhta lij vuosts bálliene sámien histuvrasne guh nuarrta- jah úrrjelsámieh Nürjeste jah Sverjeste tjáhkánijjen rájedis tjáhkániebme nalgastimen akttasadtje vyjjarij bijrra. Dan dehte leá guovvamánuon 6. beájjvieve ájnas me-árkkabeájjviene válljeduvvame gájjka sámijde, ihkká man rijkasne die urrah.

Nuarrtaríjkij sámienkonferéanssa Ááresne mierredij 1986 Sámienmádduon jalla Sámienálbmagen lávluomuv bijkuos Sámij nasjuvnlávluo-mine. Teákssta tjáleduvvij 1906 miárrasámieste nammasne Isak Saba (1875-1921) juhkká áhpatejijne jah girrkotjuojatejijne bargij, jah Nuarrtanúrjen Unjárgasne lij riágádamme. Isak Saba lij vuosts sábmie juhkká Nürjen Stuorrádiggájje válljeduvvij. Nuahtta leá Arne Sörlien lihhtáme.

22:den sámienkonferánsan bálliene Váhtjerisne/Giellieváriesne j. 2022 Sámienráddie mierredij "Sámieatnan duoddariid" váldieduvvat nasjuvnavuölliene Sámienmádduon lávluomen lissiene. Vuöllie leá suoma-sámien tjállejen, musihkkáren ja kánsttadahkkijen Nils-Aslak "Áillohas" Valkeapääna dahkkame 70-lühkkien bájkiesne. Vuölliesne ij leáh nuahtta, ájnat leá sjehties adnieduvvat sierra juojgga-medábijgijme Sámiesne.

ÁARJELSAEMIEN

Saemiej naasjovnebiejje jallh Saemiej álmegebiejje goevhten 6 b. lea ektiebiejje gaajhkide saemide seamma jis dah Sveerjesne, Nöörjesne, Soemesne jallh Russlaantesne veasoeminie.

Voestes saemien laantetjáangkoie Tráantesne lij goevhten 6 b. 1917. Tjáangkoie bijjelen stoerre luhkie saemieh daahkoie böötieh Sveerjeste jih Nöörjeste jih jijnjemes dejstie lij nyjsenájjah. Daate lij voestes aejkien saemien historvijsne gosse noerhte- jih áarjelsaemieh Nöörjeste jih Sveerjeste tjáangkanin raasten naamtah tjáahkoie ektie dáeriesmoerij bijre digkiedidh. Dan gaavhtan goevhten 6 b. veeljesovveme goh symbolebiejje gaajhkide saemide, seamma mij rijkhesne ároeminie.

1986 Noerhte saemieánferense Ááresne nannoesti Sámi sogá lávlla jallh Saemieáalmegen laavloem veeljedh byjjes Saemiej naasjovnelaavloeminie. Tekstem 1906 mearoesaemie Isak Saba (1875-1921) tjeeli, gie lohketájijne jih gærhkoemusihkerinie beerkie jih noerhtenöörjesne Nessebyesne reakasovvi. Isak Saba lij voestes saemie gie nöörjen Stoeredægkan veeljesovvin. Melodijem Arne Sörli káponereme.

Gosse 22:ine saemieánferansesne Váhtjer:isnie 2022 dellie Saemiearerie nannoesti "Sámieatnan duoddariid" veeljedh goh naasjovnejoehke Saemieáalmegen laavloen baalte. Joejhkem soemie-saemie tjaelije, musihkere jih tjeihpedáj- ja Nils-Aslak "Áillohas" Valkeapää tjaalasovvi jih dihte joejhkem 70-taalesne tjoesovvi. Ij joejhke naan noth utnieh dan gaavhtan sjiere joejhkevue-kiej mietie aelhkíe Saepmesne sjehtesjidh.

ANARÁŠKIELÄ

Sámmilij aalmuglášpeivi tái Sáámi aalmugpeivi lii kuovamánu 6. peivi já tot lii ohtsáš puoh sámmiláid tast peerusthánnáá, ete áásá-uv Ruotást, Taažást, Suomást tái Ruošást.

Vuossámuš sámmilij aalmugčuákkim lái Trá-antest kuovamánu 6. peevi 1917. Čuákkimán čokkáni pájeel čyeti sámmilázzád Ruotást já Taažást, stuorrá uási lijji nisonéh. Lái vuossámuš tohe sámmilij historjást, ko tave- já maadá-sámmilij Taažást já Ruotást čokkáni rájittes čuákkimán savástállád ohtsjin vádisvuodáin. Tondiet kuovamánu 6. peivi lii váljejum teháláš peivin puoh sámmiláid, peerusthánnáá mon staatást áásá.

1986 Tave-eennámláš sámmikonferens Árest meridij, ete Sáámi suuvá laavla adái Sáámi aalmuglaavla koolgái meridid virgalávt Sáámi aalmuglaavlán. Teevstá lii čáállám 1906 merá-sámmiláš Isak Saba (1875–1921), kote poorgái máttáátteijen já kirkkomusikkárin já lái šoddám Tave-Taažá Unjaargást. Isak Saba lái vuossámuš sámmiláš, kote váljejui Taažá Stuorrátiigán. Melodia lii nuottim Arne Sörлие.

22. sámmikonferensist Ruotá Váčirist 2022 Sámi-ráadi meridij nomáttid "Sámieatnan duoddariid" aalmugjuáigusin Sáámi suuvá lavluu lasseen. Suomá sámmiláš čálee, musikkár já taaidár Nils-Aslak "Áillohas" Valkeapää peijái juáigus 70-lovvoost. Juáigusist iá lah nuotah já tom puáhtá heivviittid sierá juoigámárbivuovvij Sáámist.

NUÖRTTSÄÄ'MKIÖ'LE

Saa'mi meersažpei'vv lij tä'lvvmannu 6. peei'v da töt lij öhttsaž pukid sä'mmlaid huölkani tō'st, jäälast-a Ruöccjännmest, Taarrjännmest, Lää'ddjännmest avi Ruöššjännmest.

Vuösmös sä'mmlai meersažsääbbar leäi Trääntest tä'lvvmannu 6. peei'v 1917. Säbbara noorō'tte pä'jjet čue'tt sä'mmli'žžed Ruöccjännmest da Taarrjännmest, jiännai neezzan jooukást. Leäi vuösmös vuâr sä'mmlai historiast, ko tä'vv- da saujsä'mmla Taarrjännmest ja Ruöccjännmest noorō'tte ööut säbbara sagstöölläd öhttsaž vaiggäduödin. Tön diött tä'lvvmannu 6. pei'vv lij va'lljuum vääžnai pei'vven pukid sä'mmlaid, huölkani koon jännmest jäälast.

1986 Tä'vvjännmallaš sää'mmkonfere'nss Årest mie'rrii, što Sää'm soogg laaul le'be Sää'm meersažlaulli öölgi mie'rreed veerglänji Sää'm meersažlaull'jen. Tee'kst lij kee'rjtam 1906 varjōš Isak Saba (1875–1921), kää'tt tue'jjii u'čtee'len da ceerkavmusiikkren da leäi šöddám Tä'vv-Taarr Uunjaargäst. Isak Saba leäi vuösmös sä'mmlaž, koonn va'lljeeš Taarr Jönntegga. Melodia lij raajjäm Arne Sörлие.

22. sää'mkonfere'nsest Jiellevärre-kää'ddest 2022 Sää'mrää'dd tu'mmii nöömdet “Sámieatnan duoddariid” meerjuöggjen Sää'm meer laulli láá'ssen. Lää'dd sä'mmlaž ke'rjinek, musiikkâr da čeäppösneš Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapää raaji juöggi 70-lääggast. Juöggjest jie leäkku nuött da tön vuäitt šiotteed jee'res juöggjemä'rbvuödid Sää'mjännmest.

SUOMEKSI

Saamelaisten kansallispäivä on helmikuun 6. päivänä ja se on yhteinen kaikille saamelaisille siitä huolimatta, asuuko Ruotsissa, Norjassa, Suomessa tai Venäjällä.

Ensimmäinen saamelaisten kansalliskokous oli Trääntessa helmikuun 6. päivä 1917. Kokouksen kokoontui yli sata saamelaista Ruotsista ja Norjasta, iso osa oli naisia. Oli ensimmäinen kerta saamelaisten historiassa, kun pohjois- ja eteläsaamelaiset Norjassa ja Ruotsissa kokoontuivat yhteen kokoukseen keskustelemaan yhteisistä vaikeuksista. Siksi on helmikuun 6. päivä valittu tärkeäksi päiväksi kaikille saamelaisille, huolimatta missä maassa asuu.

1986 Pohjoismaalainen saamelaiskonferenssi Åressa määräsi, että Saamen suvun laulu eli Saamen kansallislaulu piti määrätä virallisesti Saamen kansallislauluksi. Tekstin on kirjoittanut 1906 merisaamelainen Isak Saba (1875–1921), joka työskenteli opettajana ja kirkollismuusikkona ja oli syntynyt Pohjois-Norjan Uuniemessä. Isak Saba oli ensimmäinen saamelainen, joka valittiin Norjan Suurkäräjille. Melodian on säveltänyt Arne Sörлие.

22. saamelaiskonferenssissa Jällivaarassa 2022 Saamelaisneuvosto päätti nimittää “Sámieatnan duoddariid” kansallisjoiksi Saamen kansan laulun lisäksi. Suomen saamelainen kirjailija, muusikko ja taiteilija Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapää laati joiun 70-luvulla. Joiussa ei ole nuotteja ja sitä on mahdollista soveltaa eri joikaamisperinteisiin Saamenmaalla.

SVENSKA

Samernas nationaldag eller Samefolkets dag den 6 februari är gemensam för alla samer oavsett om de bor i Sverige, Norge, Finland eller Ryssland.

Det första samiska landsmötet hölls i Trondheim den 6 februari 1917. Mötet samlade över hundra samer från Sverige och Norge, därav en stor del kvinnor. Det var första gången i den samiska historien som nord- och sydsamer från Norge och Sverige samlades till ett gränslöst möte för diskutera gemensamma problem. Därför har den 6 februari valts som en viktig symboldag för alla samer, oavsett vilket land man bor i.

1986 beslutade den Nordiska samekonferensen i Åre att Sámi soga lávlla eller Samefolkets sång, officiellt skulle utses till Samernas nationalsång. Texten är skriven 1906 av sjösamen Isak Saba (1875-1921) som arbetade som lärare och kyrkomusiker och var född i nordnorska Nesseby. Isak Saba var den första same som valdes in i norska Stortinget. Melodin är komponerad av Arne Sörлие.

Under den 22:a samekonferensen i Våhtjer/Gällivare 2022 tog Samerådet beslut om att utse “Sámieatnan duoddariid” till nationaljokk vid sidan av Samefolkets sång. Jokken skrevs av finsk-samiska författaren, musikern och konstnären Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapää som komponerade jokken på 70-talet. Jokken har inga noter utan ska kunna anpassas till de olika jokktraditionerna i Sápmi.

ENGLISH

February 6, is the National Day of the Sami people, no matter where they live.

The first cross-border conference took place on February 6, 1917, when more than a hundred Sami from both Sweden and Norway, many of them women, gathered in Trondheim, Norway. It was the first time in history that Northsami and Southsami gathered to discuss current matters affecting them all. That's why February 6 has been chosen as an important and symbolic day for all Sami in Norway, Sweden, Finland and Russia.

In 1986 the Nordic Sami Conference in Åre, Sweden, decided that the Sámi Soga Lávlla, would officially become the National Anthem of the Sami People. The lyrics were written in 1906 by the Seasami man Isak Saba (1875-1921). He was a teacher and church musician, born in Nesseby in Norway. Isak Saba was the first Sami to be elected as a Member of the Norwegian Parliament. The tune is composed by Arne Sörлие.

During the 22nd Nordic Sami Conference in Våhtjer/Gällivare Sweden, the yoik “Sámieatnan duoddariid” was chosen as a national yoik. The yoik was written by the Finnish-Sami author, musician and artist Nils-Aslak “Áillohaš” Valkeapää who created the yoik in the 70's. There is no sheet music since the yoik can be adapted to suit the different yoiking traditions in Sápmi.